

Externe inhuur personeel en verzuim ook komende jaren hoog

Zorginstellingen krijgen komende jaren te maken met structureel hogere personeelslasten. Respondenten van de financiële Zorgthermometer geven aan meer gebruik te gaan maken van personeel niet in loondienst. De tegemoetkoming die is uitgekeerd als gevolg van het coronavirus heeft deze stijging vorig jaar gecompenseerd, echter is dit geen oplossing voor de structurele stijging voorhanden. De investeringsopgave waar zorginstellingen voor staan en de doelstelling een gezond resultaat te behalen komen hierdoor in het geding.

Aandeel kosten personeel niet in loondienst neemt toe

Zorginstellingen maken gebruik van extern personeel om gaten in werkroosters te vullen, die niet kunnen worden ingevuld door vaste krachten. Het aandeel personeel niet in loondienst is hierdoor een goede graadmeter voor de tekorten die zijn ontstaan. In 2020 bedroegen de gemiddelde kosten voor de inzet van flexibel personeel 8,1% van de totale personeelskosten. Het grootste deel van de ondervraagde zorgfinancials verwacht dat de lasten personeel niet in loondienst dit jaar meer dan 10% hoger uitvallen, wat tot uitdrukking komt in stijgende personeelslasten. De toezegging van € 675 miljoen vanuit WVS voor zorgsalarissen is een goede eerste stap om het personeelstekort terug te dringen.

Verzuim stijgt naar structureel hoger niveau

De toename van het gebruik van extern personeel komt mede door uitval van vaste werknemers. Het verzuimpercentage is, door hoge werkdruk en de coronapandemie, gestegen van 5,2% in 2015 naar 7,0% in 2020. Zorgfinancials verwachten dat het verzuim komend jaar op een vergelijkbaar niveau blijft. Dit betekent dat het voor zorginstellingen moeilijker wordt om werkroosters te vullen en zij structureel te maken gaan krijgen met extra personeelslasten. Ruim een derde van de respondenten verwacht dat de personeelslasten volgend jaar hoger zullen liggen dan in 2020. De vraag is of de toezegging van € 675 miljoen voldoende is om de stijgende personeelslasten op te kunnen vangen.

Verzwarend van de geleverde zorgmix waarneembaar

Volgens respondenten liggen de geleverde zorgaantallen voor 2021 tot nu toe in lijn met de begrote aantallen. Daarentegen lijkt de zwaarte, en daarmee de intensiteit van de zorg, wel toe te nemen. Driekwart van de respondenten verwacht meer of aanzienlijk meer zwaardere zorg te zullen gaan leveren. Voor cliënten met een zwaarder zorgprofiel is veel personeel nodig en onderbehandelaren zijn de tekorten het grootst.

Geen daling in het resultaat verwacht

Als gevolg van uitgestelde investeringen, vergrijzing en duurzaamheidsambities ligt er voor zorgaanbieders een forse investeringsopgave. Respondenten zeggen de komende jaren meer te gaan investeren in vastgoed en automatisering. Echter een meerderheid van de zorgfinancials verwacht vooralsnog zwarte cijfers te noteren. Slechts één op de tien anticipeert op een negatief resultaat. Met het oog benodigde investeringsopgave is het belangrijk dat zorginstellingen, ondanks de arbeidsmarktproblematiek, ook komende jaren een positief resultaat realiseren.

Reactie Fizi (Jorrit Wigchert, voorzitter)

“Door elkaar versterkende effecten als dubbele vergrijzing, personeelstekorten, ziekteverzuim en de toenemende zorgvraag en zorgzwaarte zal de sector en haar financiers met een deltaplan moeten komen waarbij knelpunten worden verzacht en kostenverlaging niet het doel is maar een gevolg van geboden oplossingen”

Reactie Finance Ideas (Pim Diepstraten, partner)

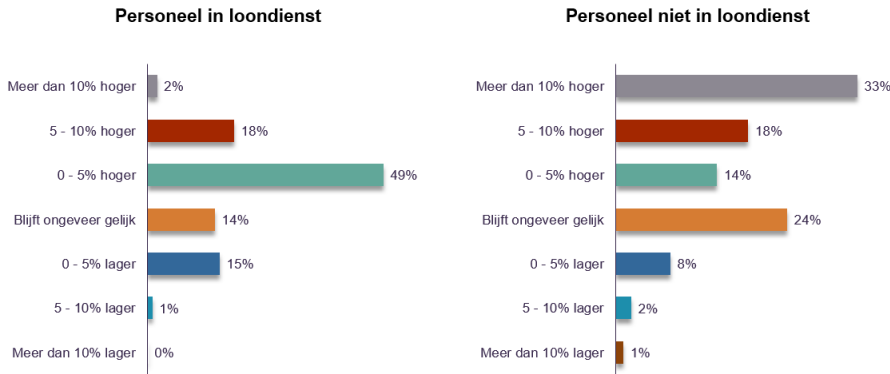
“Het is positief dat zorginstellingen ook in 2021 een positief resultaat verwachten te realiseren. Het is van belang dat partijen elkaar blijven vinden om het personeelsvraagstuk te adresseren, om ook in de toekomst de financiële continuïteit te waarborgen en de benodigde investeringen en de zorg uit te kunnen voeren.”

OVER DE FINANCIËLE ZORGTHERMOMETER: De Financiële Zorgthermometer is gebaseerd op onderzoek dat elk kwartaal wordt uitgevoerd door Finance Ideas onder de circa 800 leden van Fizi, netwerk zorgfinancials. Aan het meest recente onderzoek van oktober 2021 hebben 98 financials van verschillende zorginstellingen deelgenomen.

Meer informatie over de veertigste Financiële Zorgthermometer vindt u in de toelichting. De ruwe onderzoeksgegevens vindt u op <http://www.fizi.pro>. Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Pim Diepstraten van Finance Ideas, telefonisch (06-19212111) of per mail (pim.diepstraten@finance-ideas.nl).

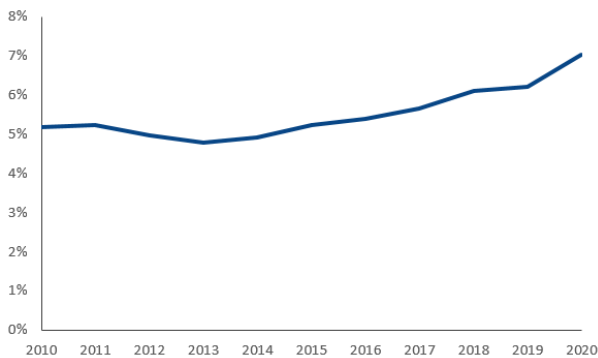
Grafiek 1: Ontwikkeling personeelskosten 2021 ten opzichte van de realisatie 2020

Respondenten is gevraagd waar zij verwachten dat de personeelskosten in 2021, ten opzichte van de realisatie 2020 op uit zullen komen. Bijna de 70% verwacht dat de personeelslasten personeel in loondienst zullen stijgen, daarentegen verwacht 16% een daling. Voor personeel niet in loondienst verwacht 65% een stijging en 11% een daling ten opzichte van afgelopen jaar. Het gewogen gemiddelde van de stijging van de personeelslasten personeel in loondienst bedraagt 2,3%, voor de personeelslasten personeel niet in loondienst is dit een stijging van 4,6%.

Grafiek 2: Historisch verloop verzuimpercentage zorginstellingen afgelopen tien jaar¹

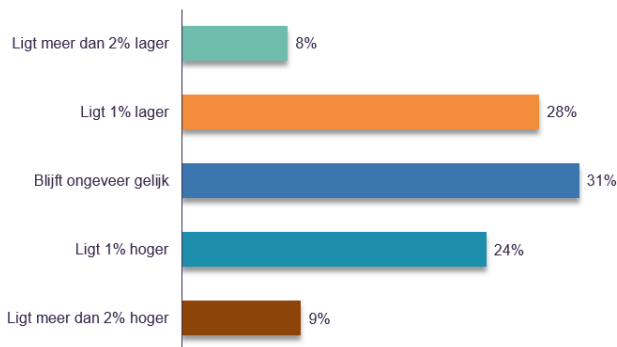
Het verzuimpercentage in de zorgsector stijgt al jaren. In 2010 bedroeg deze nog 5,2%, dit daalde tot 4,8% in 2013. In de daaropvolgende jaren is het verzuimpercentage alleen nog maar gestegen. In 2020 bereikte het verzuim een hoogtepunt van 7%.

¹ Bron: Zorgrating benchmark 2010-2020

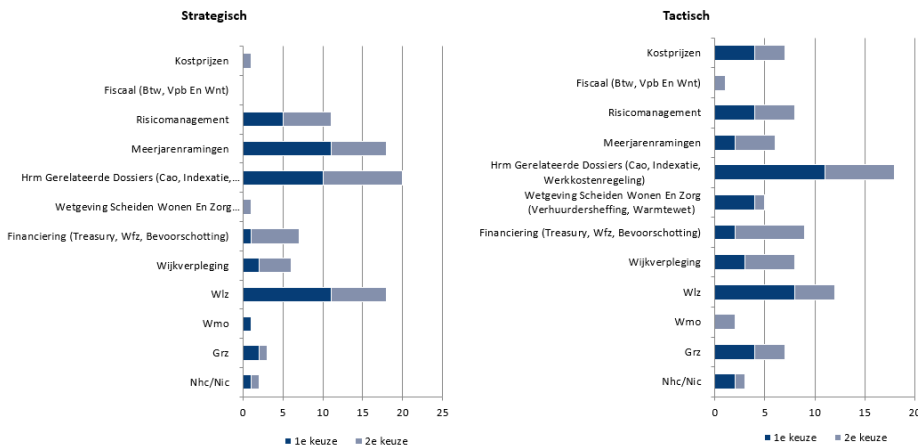
Grafiek 3: Verwachting ziekteverzuim komend jaar ten opzichte van afgelopen jaar

Het grootste deel van de respondenten verwacht dat het verzuim ongeveer gelijk blijft aan het niveau van vorig jaar. Ongeveer een even groot deel denkt dat het verzuim hoger als lager dan vorig jaar zal liggen. Hierdoor zou het verzuimpercentage opnieuw op een hoogtepunt van 7% komen te liggen.

Grafiek 4: Belangrijkste strategische en tactische thema's de komende 12 maanden

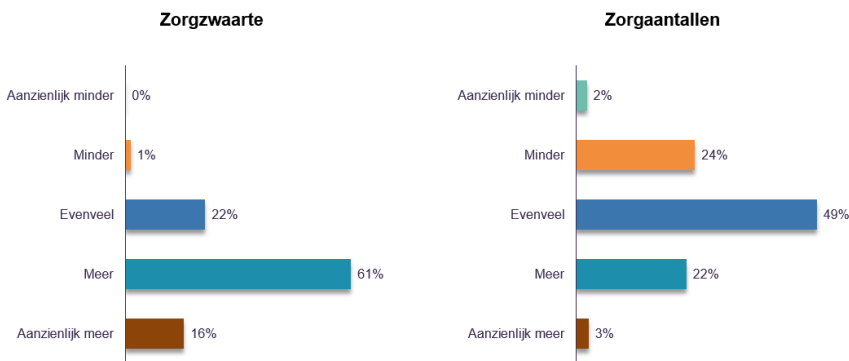
Hrm gerelateerde aangelegenheden worden als belangrijkste onderwerpen binnen zowel strategische als tactische thema's in de VVT-sector genoemd. Als tweede, met 18 stemmen, wordt de meerjarenraming als belangrijk strategisch thema genoemd. Daarnaast is de Wlz een belangrijk tactisch thema waarin het 13 stemmen krijgt.

Grafiek 5: Ontwikkeling zorgzwaarte en zorgaantallen geleverde zorg

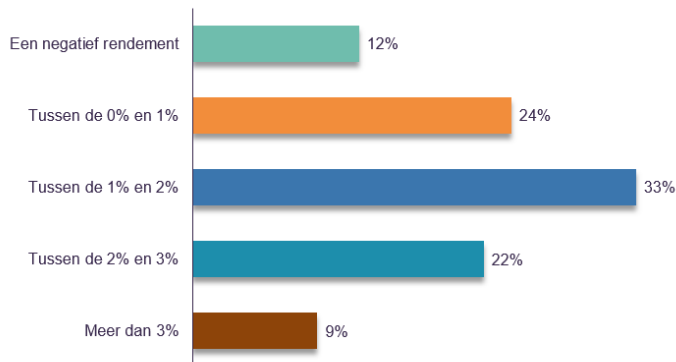
Respondenten is zowel gevraagd naar de verwachting voor de zorgzwaarte alsmede voor de geleverde zorgaantallen. Slechts 1% verwacht dat de zorgzwaarte minder zwaar zal uitvallen. Hierdoor worden meer **verwachten met een zwaarder zorgprofiel verwacht**. Van de geleverde zorgaantallen verwachten de respondenten een vergelijkbaar beeld met 2020. De aantallen geleverde zorg blijven hierdoor op een vergelijkbaar niveau.

Commented [JM1]: Typo, welk woord hoort hier?

Grafiek 6: Verwacht rendement ten opzichte van de omzet in 2021.

Slechts 12% van de respondenten verwacht een negatief resultaat over verslaggevingsjaar 2021 te rapporteren. Ter vergelijking, afgelopen 10 jaar rapporteerde gemiddeld één op de vijf instellingen een negatief resultaat. Het grootste deel verwacht uit te komen op een rendement dat tussen de 1% en 2% ligt.

Grafiek 7: Geplande investeringen komend jaar

Respondenten verwachten komend jaren voornamelijk meer te investeren in vastgoed en automatisering. Ook verwacht 25% zelfs fors meer in vastgoed te investeren. Een mogelijke oorzaak hiervoor is het uitstel van investeringen die vorig jaar heeft plaatsgevonden als gevolg van het coronavirus. De investeringen in inventaris stijgen het minst hard, 65% van de respondenten verwacht te blijven investeren op een vergelijkbaar niveau.

